

THE TWELVE MONTHS

Dvanáct měsíčků

Autor lekce: Martin Šíp

Úvodní poznámka

Při hledání textové předlohy pro tento projekt jsem pátral v pohádkách s tematikou ročních období, kde je dominantní právě počasí. Po delším hledání jsem zvolil text učitelky Mgr. Sylvy Doležalové The twelve months, který jsem našel v digitálních učebních materiálech schválených ministerstvem školství a tělovýchovy. Podoba scénáře mi přišla pro práci na tomto projektu praktická - dávala možnost dotvořit okolí, situace a další. Náročnost z hlediska gramatiky a slovní zásoby byla pro tuto třídu přijatelná, neobešli jsme se ale bez některých překladů, které musely být dětem sděleny. Scénář jsem pro svoji potřebu upravil. Například jsem změnil fialky za broskve. Kvůli časovým dispozicím a tématům v ŠVP jsem se potřeboval pohybovat v tématu ovoce a zelenina, zároveň jsem chtěl procvičit více názvů měsíců - například AUGUST. Nedošlo mi však, jak komická konotace je výslovnost tohoto ovoce v množném čísle. Proto jsem se po realizaci hodiny ve 4. A uchýlil ke změně a a broskve jsem nahradil borůvkami. V úpravě textu jsem zasáhl pouze v těchto místech, zbytek scénáře jsem nechal nezměněný.

Projekt jsem realizoval se dvěma skupinami čtvrtého ročník ZŠ Chmelnice v Praze 3 - Žižkově. Tyto děti jsou ve věku přibližně deseti let. Obě dvě skupiny učím druhým rokem, loňský rok jsem v těchto třídách vyučoval i mediální a dramatickou výchovu - tyto techniky a metody pro ně tedy nejsou neznámé. Ve skupině 4.A je šest chlapců a sedm dívek, je zde více slabších dětí než ve 4. B, průměr známek této třídy je přibližně 1,9. Tato třída je z ostatních předmětů zvyklá hlavně na memorování. Vztahy ve skupině také nejsou ideální - jsou zde vůdčí osobnosti, které vedou přibližně tři různé skupinky, které se ve třídě vytvořily. Při většině úkolů mají potřebu se ujišťovat, zda dělají věci dobře, při sehrávání etud je pro ně prioritní ocenění, není pro ně důležitá samotná práce, důležitá je pro ně známka. Tato skupina potřebuje větší čas pro pochopení učiva, zároveň většina z žáků potřebuje prostor pro projevení sebe sama jako individuality. Ve skupině 4.B je devět chlapců a pět dívek. Je to třída, která je zvyklá pracovat netradičně, interaktivně. Vztahy ve skupině jsou velice dobré, plno dětí se navzájem zná a přetrvávají zde přátelství od mateřské školky, navzájem se znají i jejich rodiče. Třída je tvořivá, někdy ale na úkor učiva. Na rozdíl od 4. A nepožadují hodnocení, kdo měl etudu nejlepší. Mají radost ze samotné hry. Průměr známek v této třídě je lepší cca 1,3. Jsou zde dvě slabší děti, ostatní se jim ale snaží při učivu pomoci. Jejich práce jsou originální.

1.Úvodní hodina

Námět: Seznámení s příběhem, čtyři roční období

Dramatický cíl: seznámit děti s technikou učitele v roli, osvojit si metodu živého obrazu a metodou pantomimy

Výukový cíl: Osvojit novou slovní zásobu- domácí práce, porozumění a pochopení mluveného textu, zopakovat slovní zásobu-vybavení domácnosti

Pomůcky: šátky, kartičky se slovníčky, rozstříhaný text, čtvrtky, fixy

Scénář lekce

Mrazík a Slunce

Učitel: Na začátek si zahrajeme hru. Mrazík honí ostatní, kdo je chycen, zmrzne tak, že zůstane ve štronzu. Slunce může rozmrazit chycené.

Jeden z dětí je určen za mrazíka, jeho úkolem je pochyťat ostatní. Druhé dítě je zurčeno za Slunce. Ten může rozmrazit zmrzlé děti - musí svými paprsky (rukama) přejet po jeho těle.

Já jsem Mary

Učitel: Nyní přijde mezi nás jedna dívka, která vám může odpovědět na Vaše otázky - zkuste o ní zjistit co nejvíce informací.

Nasazením šátku vstoupí učitel do postavy Mary. Děti mají za úkol pokládat Mary různé otázky a zjistit o ní co nejvíce informací.

Světnice

Učitel: Co jsme všechno zjistili o Mary? Zjistili jsme, že žije v chaloupce nedaleko lesa. Vaším úkolem bude vytvořit ze svých těl světnici, ve které by klidně mohla bydlet. Toto je prostor, kde bude světnice. Když se Vás dotknu, řekněte nám anglicky, co představujete.

Děti shrnou všechny informace, které už ví o Mary. Následně mají za úkol ztvárnit prostřednictvím živého obrazu, jak chaloupka vypadá. Děti jednotlivě vstupují do prostoru a vytváří předměty, popř. osoby, zvířata, které by mohly v chaloupce být.

Když jsou všichni děti v prostoru, učitel dotekem ožíví sochu a položí ji otázku „WHAT ARE YOU?“. Dítě musí říct v angličtině, co představuje.

Maruščin typický den

Učitel: Rozdělte se do dvojic a každá dvojice si vyberte jednu kartu. Zde máte zadání vaší pantomimy. Ve dvojice máte za úkol ztvárnit aktivitu na lístečku tak, aby ostatní poznali, o jakou činnost se jedná.

Děti dostanou na papírkách věty, kde jsou napsána zadání jejich živého obrazu. Ostatní je následně komentují a hádají, co znázorňují.

Zadání:

DO THE CLEANING = uklízet

DO THE DUSTING = utírat prach

DO THE WASHING = prát

DO THE WASHING UP = mýt nádobí

HAVE A REST = odpočívat

WALK SLOWLY = procházet se

EAT CANDY = jíst sladkosti

Matka a Mary

Učitel: Takhle to v této rodině doopravdy vypadalo. Mary musela dělat všechny domácí práce, zatímco Holena odpočívala. Rozdělte se do dvou skupin, každá skupina má rozstříhané části pokračování příběhu. Vaším úkolem je složit tyto části tak, jak jdou za sebou.

Děti dostanou rozstříhaný text a mají za úkol dát věty do správného pořadí, následně je přeložit.

YES, MUM.

YOU, MY DEAR DAUGHTER, SIT AND HAVE A REST.

AND YOU, MARY, CLEAN THE HOUSE AND MAKE A DINNER.

AND HURRY UP!

I HAVE TO WASH UP AND CLEAN THE WINDOWS.

TOO MUCH WORK FOR ME.

Popis Mary

Učitel: Každý sám nyní nakreslete Mary tak, jak si ji představujete. Kolem jejího obrázku napište věty v angličtině, které už o ní víme.

Děti mají za úkol ilustrovat Mary tak, jak si jí představují. Do kresby zakomponují i informace, které o ní víme.

Učitel: Dejme obrázky Mary do kruhu a prohlédněme si je. Jak se naše představy o Mary liší?

Děti své obrázky dají do kruhu. Popisují shody a rozdíly, které na obrázcích vidí.

Učitel: Jestliže máte prohlédnuto, vezměte Vaše zadání pantomim a Vaše pokračování příběhu a pojďme je společně nalepit na tabuli.

Děti s učitelem lepí kartičky na tabuli, učitel přitom opakuje slovní zásobu, kterou získali.

2. Lekce: Počasí

Dramatický cíl: osvojit si techniky etudu a volnou improvizaci,

Výukový cíl: osvojit si slovní zásobu- počasí, názvy ročních období, opakování slovní zásoby - koníčky a volný čas, osvojit si použití slovesa LIKE ve větách

Pomůcky: karty s názvy počasí, hudba- A. Vivaldi - Čtvero ročních období - Jaro

Scénář lekce

Popletený rok

Učitel: Vítám Vás na další hodině. Na úvod si zahrajeme hru, ke které potřebuje znát čtyři nová slovíčka - SUMMER, AUTUMN, WINTER, SPRING. Dny jdou a roční období se střídají, stejně jako měsíce a roční období.

Učitel určuje, které roční období je právě v danou chvíli. Když řekne SPRING (jaro) děti běží doleva, AUTUMN (podzim) děti běží doprava, SUMMER (léto) děti běží dopředu, WINTER (zima) děti běží dozadu. Kdo doběhne na dané místo jako poslední, vypadává.

Když se řekne... asociace

Učitel: Co Vás napadne jako první, když se řekne jaro/léto/podzim/zima?

Na velký kus papíru mají děti za úkol v češtině napsat asociace k názvům jednotlivých období

Relaxační cvičení

Učitel: Lehněte si na zem, zavřete oči a zaposlouchajte se do hudby. Vybaví se Vám nějaká představa, myšlenka, příběh?

Děti leží pohodlně na podlaze, mají zavřené oči. Hudba zní ve třídě. Děti relaxují a přemýšlí nad hudbou, po ukončení aktivity mohou dopsat slovíčka na kus papíru.

Hudba: A. Vivaldi - Čtvero ročních období - Jaro

Reflexe

V kruhu se s dětmi pohovoří o jejich představách, myšlenkách a pocitech navozené hudbou.

Karty s počasím

Učitel: Zde jsou názvy počasí, zkuste k Vaším asociacím přiřadit názvy počasí, které se obvykle vyskytují v daném ročním období.

Děti dostanou karty s jednolitými názvy počasí v anglickém jazyce. Mají za úkol přiřadit je k jednotlivým názvům ročních období

Etuda - Typický den v tomto počasí

Učitel: Vytáhněte si symbol, udělejte skupinky se stejným symbolem. Symbol je pro Vás i zadáním - vytvořte etudu na počasí, které máte na kartičce.

Skupina se rozdělí do skupin dle vylosovaných symbolů jednotlivých ročních období. Úkolem je vytvořit krátkou etudu na téma typické počasí v tomto ročním období. Ostatní hádají, jaké počasí mají ostatní na kartičce.

Dialog o čtyřech replikách

Děti mají za úkol vytvořit jednoduchý dialog o čtyřech replikách na téma, jaké počasí mám či nemám rád.

Opakování slovíček, reflexe u tabule

Děti lepí nové kartičky a nové informace na tabuli k informacím z minulé hodiny.

3. Setkání s měsíčky

Výukový cíl: obohacení slovní zásoby o slovíčka charakterizující postavu, seznámit se spojením WANT TO a jeho použití ve větách

Dramatický cíl: seznámit s typem simultánní improvizace, vyjádření myšlenky prostřednictvím rytmu, osvojení si techniky učitele v roli

Pomůcky: text příběhu, volné lístky na slovíčka, klobouk, šála, hudba – Bevani - Grace

Scénář lekce

Co už víme...

Učitel: Zopakujeme si věci z minulých hodin. Řekněte první věc, která Vás napadne k příběhu o Mary a co Vás napadne, když řeknu roční období.

Děti v kruhu mají říct jednu věc (slovíčko) v angličtině, které je napadne k příběhu o Mary a jejich asociace při vyslovení jednotlivých ročních období.

I want to...

Učitel: Přečtěte si pokračování příběhu, jsou zde nějaká slovíčka, kterým nerozumíme?

Děti čtou a překládají pokračování příběhu, prvně každé sám, následně probíhá čtení nahlas - s komentářem správné výslovnosti. Děti zjistí, že neznají vazbu WANT TO.

Učitel: Známe většinu příběhu, zkusme odvodit, co tedy vazba WANT TO znamená. Každý má již nějaký nápad. Zkuste každý sám napsat na kartičku, co si myslíte, že to znamená.

Děti na kartičky napíší své nápady. Poté mají za úkol ukázat všem ostatním svůj nápad na překlad. Pokud se nějaké nápady objevily, utvořte u kartičky skupinku. Ti, kteří jsou se svým návrhem sami, udělejte druhou skupinku a zkuste přijít na jedno společné řešení.

Rozhovor sester

Učitel: Nyní je Vaším úkolem sehrát tento rozhovor. Nemusíte použít všechna slova, ale některá slova je nutná použít, aby divák pochopil, o co se v příběhu jedná.

Skupiny mají za úkol připravit jednoduchý dialog dvou sester, jedna ze sester se něčeho dožaduje, něco chce a následně jej sehrát.

Část příběhu:

STEPSISTER - I WANT TO EAT SOME FRUIT. BLUEBERRIES!

MARY- BLUEBERRIES? AND WHAT ABOUT NUTS? I LIKE NUTS.

STEPSISTER- I DON'T LIKE NUTS, I LIKE BLUEBERRIES. AND I WANT TO EAT BLUEBERRIES!

STEPMOTHER - MARY, GO TO THE FOREST AND BRING SOME BLUEBERRIES.

MARY - IT IS JANUARY NOW, HOW CAN I FIND PEACHES IN THE SNOW?

STEPMOTHER - STOP TALKING AND GO! AND DON'T COME BACK WITHOUT BLUEBERRIES!

Děsivý les

Učitel: Rozdělte se do dvou skupin. Jedna část jde na začátek místnosti a zavře oči, druhá část se rozprostře volně po prostoru.

Učitel zapne hudbu k navození atmosféry lesu.

Učitel: Jste na začátku děsivého lesa. Vy, kteří jste v prostoru, se nyní stanete stromy, vy, kteří jste na začátku místnosti, jste Mary. V lese je hluboká tma - zavřete oči. Mary se za chvíli vydá do lesa, ale je tma a mlha, jde špatně vidět. Úkolem Mary je dostat se na druhou část lesa, může se ale stát, že narazí do stromu - protože jsme v tajemném, kouzelném lese, může strom vydat nějaký zvuk.

Děti se vydají do tajemného lesa, úkolem je projít na druhou stranu. Skupiny se prohodí a úlohy si vystřídají.

Setkání s měsíčky

Učitel vstoupí do role měsíce Ledna nasazením klobouku a šály. V postavě pokládá různé otázky - WHO ARE YOU? WHERE DO YOU LIVE? WHAT DO YOU WANT? HAVE YOU GOT A HOUSE?

Děti odpovídají v postavě Mary a vyjádří její přání.

Nakonec učitel řekne, „OK, MARY, I CAN'T HELP YOU, BUT MY BROTHER CAN. BROTHER JUNE....“

Učitel vystoupí z role. V kruhu s dětmi reflektuje, co se dozvěděli nového, jaké bylo vytvářet les a procházet jím.

4. Za zvuků měsíců...

Výukový cíl: pochopení mluveného projevu, jeho porozumění, osvojit si schopnost vyjádřit se v cizím jazyce v situaci

Dramatický cíl: zapojení hudby pro podkreslení situace, pracovat s hudbou jako prostředkem k vyjádření

Pomůcky: Orffovy nástroje, kyj, karty s názvy měsíců, čtvrtky, fixy

Scénář lekce

Jak vypadaly měsíce?

Učitel: Každý z vás si vylosuje jeden název měsíce. Poté si vezme čtvrtku, na kterou ho nakreslí jako postavu, kterou si pod tímto měsícem představuje.

Každý z dětí má za úkol nakreslit jednoho z měsíčků a následně jej přilepit na tabuli včetně jeho anglického názvu.

Charakteristický zvuk měsíce

Učitel: Pamatujte si, jaký jste měsíc. Jaké je počasí, když vládne zrovna tento měsíc? Jak se cítíte vy v tomto měsíci? Vaším úkolem je za pomoci Orffových nástrojů melodii, která bude charakteristická pro Váš měsíc.

Následně se uskuteční realizace zvuků, kdy mají ostatní zavřené oči, ostatní poté hádají, co jsou ostatní za měsíc, jaký měsíc ztvárnili.

Charakteristický zvuk ročních období

Učitel: Rozdělte se do skupin, podle ročních období, kam patříte. Nyní máte za úkol udělat znělku, melodii, která bude charakterizovat celé vaše roční období. Není podmínkou se nutně držet našich předešlých melodií.

Děti mají za úkol se sami domluvit a dohodnout si svůj vlastní princip práce - jestli budou hrát všichni najednou, každý postupně, jak dlouho kdo bude hrát. Následuje realizace po jednotlivých skupinách

Jednotná melodie - předávání kyje

Učitel: Nyní se musíte dohodnout jako celá třída na jednom společném zvuku, melodii. Ta bude charakteristická pro celý rok a použijeme ji jako rituální hudbu. Je opět na Vás, jak se domluvíte.

Skupina se musí sjednotit na jednom hudebním (melodickém) schématu. Učitel nechá děti pracovat volně, zasáhne pouze v ojedinělém případě.

Učitel: Jste připraveni? Začnete hrát, až měsíc Leden řekne větu I WILL HELP YOU. To je znamení pro vás.

Učitel vstoupí nasazením klobouku do role měsíce Ledna.

Učitel: OK, MARY, I WILL HELP YOU. BROTHER JUNE, HERE YOU ARE. TAKE A SCULPTURE AND HELP MARY.

Za doprovodu rituální hudby předá vládu bratrovi (imaginární postava), který poskytne dětem obrázek borůvek.

Reflexe

Děti mají za úkol vytvořit kartičky k jednotlivým měsíčkům, následně mají za úkol přiřadit měsíce k jednotlivým ročním obdobím, kde již mají napsané typy počasí.

5. Trh

Výukový cíl: seznámit se slovní zásobou - FRUIT, VEGETABLES osvojit si a procvičit použití slovesa CAN, HAVE, WANT

Dramatický cíl: osvojit si techniku etudy, živého obrazu, učitele v roli, simultánní improvizace

Pomůcky: obrázky trhu, relaxační hudba - Arabic Bellydance - Tabla, papíry

Scénář lekce

Na trhu

Učitel: Mary žádala měsíčky o ovoce pro svou sestru. Ti jí dali borůvky. My ale víme, že to je jen pohádka. Když my něco potřebujeme, musíme jít nakoupit. Nejčastěji nakupujeme v obchodě, ale můžeme je nakoupit na trhu.

Děti mají před sebou různé obrázky trhů. Popisují je ve větách s použitím fráze THERE IS, THERE ARE.

Jak to vypadá na trhu?

Učitel: My se na jeden trh teď vydáme. Až začne hrát hudba, začnete hrát postavy a situace, které se mohou objevit na trhu.

Děti, po celou dobu, co zní hudba, mají za úkol simultánní improvizací vytvořit prostředí trhu, hrát postavy a jednat za ně v situacích, které by se mohly na trhu objevit. Když hudbu učitel zastaví, nastane štronzo. Učitel dotehem rozžije akci dané sochy, ta doplní svoji akci i promluvou - kdo je a co dělá.

Seznam na nákup

Každý z dětí má nyní za úkol sestavit seznam věcí, které může najít na trhu - roztřídit je do dvou sloupečků - věci, které má rád, věci, které nemá rád.

Can I help you?

Děti vytvoří dvojice. Jeden z dvojice bude zákazník, druhý bude prodavač. Úkolem dětí je sehrát etudu při nakupování.

Třídění

Reflexe, ve které mají děti za úkol jednotlivá slovíčka (která mají napsaná na kartách) rozřadit do dvou oddílů - FRUIT, VEGETABLE.

6. Já mám rád jablka, Mary má ráda rajčata.

Výukový cíl: pochopení přidávání koncovky – S u třetí osoby jednotného čísla v přítomném čase, pochopení textu, slovní zásoby

Dramatický cíl: osvojit si schopnost vytvořit etudy na zadaný text

Pomůcky: části příběhu, Orffovy nástroje

Scénář lekce

Vysvětlení gramatiky - použití koncového – S u sloves ve třetí osobě jednotného čísla v přítomném čase prostém

Výměna listů, tvorba vět

Děti si vymění listy, kde je naspáno, co mají a nemají rády. Úkolem je zjistit, čím je jaký list. Musejí ostatním pokládat otázky typu DO YOU LIKE BREAD? Odpovědi musejí porovnat s listem, zjistit komu patří.

Mary, máš ráda jablka?

Děti znají novou otázku, mohou se na ní zeptat Mary a její sestry. Mary na vše odpovídá, že dotazované věci ráda nemá. Pouze, když se jí zeptají na ovoce, odpoví kladně. Zároveň dodá, že i její sestra má ráda ovoce.

Etudy

Děti vytvoří etudu, k zadání dostanou texty, z kterých mohou čerpat. Není však nutné, aby se v replikách objevil celý dialog, mohou jej vzít pouze jako inspiraci, mohou zaznít pouze nějaké věty. Jsou ale slova, která jsou pro příběh klíčová.

Do etudy lze zakomponovat rituál s nástroji z minulé hodiny.

Skupina A:

MARY - OH, THANK YOU VERY MUCH FOR YOUR HELP.

STEPMOTHER - MARY, HAVE YOU GOT THE PEACHES?

STEPSISTER - I WANT SOME STRAWBERRIES.

STEPMOTHER - MARY, GO TO THE FOREST AND BRING SOME STRAWBERRIES.

MARY - OH, HOW CAN I FIND STRAWBERRIES IN THE SNOW?

STEPMOTHER - STOP TALKING AND GO! AND DON'T COME BACK WITHOUT STRAWBERRIES!

JANUARY - OH MARY, WHAT ARE YOU DOING HERE AGAIN?

MARY - I AM LOOKING FOR SOME STRAWBERRIES FOR MY STEPSISTER.

Skupina B:

JANUARY - POOR GIRL, WE CAN HELP YOU. BROTHER JUNE, TAKE THE SCEPTRE.

JUNE - OUT IS FROST AND OUT IS SNOW. LET STRAWBERRIES START TO GROW!

MARY - THANK YOU VERY MUCH FOR YOUR HELP.

STEPMOTHER - MARY, HAVE YOU GOT THE STRAWBERRIES?

MARY - HERE YOU ARE.

STEPSISTER - I WANT AN APPLE.

STEPMOTHER - MARY, GO TO THE FOREST AND BRING SOME APPLES. AND DON'T COME BACK WITHOUT THEM!

Skupina C:

JANUARY - OH MARY, WHAT ARE YOU LOOKING FOR NOW?

MARY - APPLES.

JANUARY - WE WILL HELP YOU FOR THE LAST TIME. BROTHER SEPTEMBER, TAKE THE SCEPTRE.

SEPTEMBER - OUT IS FROST AND OUT IS SNOW. LET GOOD APPLES START TO GROW!

MARY - THANK YOU, GOOD FRIENDS!

STEPMOTHER - BACK AGAIN! AND APPLES?

MARY - HERE YOU ARE.

Reflexe

Po etudách proběhne krátká reflexe, ve které se zmíní důležité body z příběhu - vše, co nového jsme se dozvěděli. Důležité momenty ve větách napíšeme na tabuli, kde již máme další informace z předchozích lekcí.

7. Slovesa

Výukový cíl: osvojení si tvorbu vět v přítomném čase prostém, osvojit si slovní zásobu ostatních sloves

Dramatický cíl: osvojit si techniku improvizace a pantomimu

Pomůcky: kartičky se slovesy, fixy, čtvrtky

Scénář lekce

Já mám rád, Tom má rád, Ann má ráda

Děti sedí v kruhu. Jeden je vyzván, aby řekl anglicky co má rád. Úkolem je danou věc předvést pantomimicky. Ostatní mají za úkol uhádnout, o jakou věc se jedná. Důležití je dbát na správnou tvorbu vět.

Poté se děti rozejdou do prostoru, na znamení zvuku musí vytvořit s nejbližším partnerem dvojici. Následně řeknou nejbližší dvojici, co má jejich partner rád.

Slovesa na kartičkách, pantomima

Po třídě je rozmístěno 10 kartiček s různými slovesy. Děti jsou rozděleny do dvou skupin. Prvním úkolem je najít co největší počet kartiček.

Slovesa: PLAY, DRAW, READ, WATCH, RUN, SWIM, RIDE A BIKE, LISTEN, WRITE, STUDY

Úkolem skupiny je vytvořit krátkou pantomimickou etudu, kde se všech 5 slovíček během celé situace odehraje. Druhá skupina má za úkol uhádnout, jaká slovíčka byla na jejich kartičkách.

Spisovatel

Jeden z dětí je zurčen za spisovatele. Učitel se ho zeptá: WHAT DO YOU DO ON MONDAY? Ten vyřkává na imaginárním psacím stroji příběh, který si zároveň vymýšlí a nahlas říká. Ostatní mají za úkol tyto věty převést do jednání. Spisovatelé se vymění.

Kresba

Každé z dětí si vylosuje jedno sloveso a to má za úkol ilustrovat. Po dokreslení sestaví řadu obrázků za sebou. Dalším úkolem je napsat do sešitu věty na téma „Co děláme každé pondělí?“

8. Sestra, matka a Leden

Výukový cíl: pochopení psaného textu, osvojit si práci se slovníkem

Dramatický cíl: osvojit si techniku živého obrazu, pantomimy, učitele v roli

Pomůcky: kyj, klobouk, balicí papír, slovníky, karty s podtématy

Scénář lekce

Typický den měsíčka

Děti mají na začátku za úkol vytvořit pohyb měsíčků, které odpovídají jeho činnostem, které dělá během dne. Děti jsou rozděleny do čtyř skupin, každá má jiné roční období. V reflexi odhalujeme, jaké pohyby jsme viděly a co znázorňovaly. Některé z činností zapíšeme na tabuli a přeložíme do angličtiny.

Sekvence živých obrazů

Učitel říká další věty z příběhu. Děti mají vytvořit skupinový živý obraz, který odpovídá řečené větě. Na vytvoření mají vždy 15 vteřin. Poté prochází učitel mezi dětmi, koho se dotkne, vysloví, co představuje, v případě postavy může sdělit i jaká je atmosféra, nálada či pocit.

STEPSISTER - MUM, LET'S GO TO THE FOREST AND BRING A LOT OF FRUIT ONLY FOR ME.
STEPMOTHER - AND YOU MARY, BRUSH THE FLOOR. STEPMOTHER + STEPSISTER – HEY, YOU. WE WANT A LOT OF FRUIT! GIVE US THE FRUIT! NOW!

Dát či nedát

Děti převypráví příběh. Dojde se do bodu, kdy matka a sestra přišly za měsíčkem a chtějí ovoce. Děti jsou v roli měsíčků a mají rozhodnout, jestli jim ovoce dají, nebo nedají. Každý se musí postavit na místo na pomyslné škále, která odpovídá jeho názoru.

Učitel v roli

Možnost A: Děti rozhodly, že měsíček jim ovoce dá. Učitel holí přivolá léto a poskytne jim ovoce.

Možnost B (pravděpodobnější): Děti rozhodnou, aby ovoce nedal. Učitel vstoupí nasazením klobouku do role měsíčka Ledna a vysloví větu „HERE IS FROST AND HERE IS SNOW. LET THE COOLNESS START TO GROW!“ a odchází.

Diskuze, brainstorming - zdvořilé žádosti v angličtině

Proč měsíček nedal matce a sestře ovoce? Co bylo jinak na rozdíl od Mary? Proč Mary ovoce dostala a její sestra s matkou ne?

Úkolem dětí je napsat na balící papír možnosti, jak lze zdvořile v angličtině o něco poprosit? Známe jen slovíčko PLEASE? V případě, že děti jinou zdvořilou žádost neznají, mohou použít slovník.

Pantomima - konec příběhu

Úkolem dětí je vytvořit alternativní konec příběhu. Každá skupina dostane podtéma, které musí naplnit v své hře. Do hry mohou zapojit zvuky, popřípadě jednoduchý dialog.

Podtémata:

Lítost: REGRET

Omluva: APOLOGY

Zlost: ANGER

Reflexe hodiny, reflexe celého projektu

Otázky pro reflexi:

- Jaká z hodin byla nejtěžší?
- Jaká z hodin byla nejzajímavější?
- Co nového se naučili?
- Co se jim nejvíce líbilo, co se jim nejméně líbilo?

Reflexe projektu

Prožitek dětí z těchto lekcí je určitě nezapomenutelný a velice přínosný. Nevýhodou je ale časová náročnost. Ve třídách, kde jsem realizoval projekt, jsem nabral skluz, který jsem později těžce doháněl. Naopak, v 5. ročníku jsem toto „oživení“ výuky vítal (například na slovesa HAVE v minulosti jsem měl sedm hodin, při tom jsem pro pochopení a procvičení využil pouze čtyři). Lekce nabízí další možné směry, kudy práci v anglickém jazyce směřovat dál. Oproti frontální výuce si děti témata více osvojily. Děti práce formou hry bavila, nebylo pro ně těžké vytvářet vnitřní motivace pro hru. Pro mě bylo pozitivní zpětnou vazbou to, že děti i po ukončení projektu vyžadovaly tento typ výuky. Bohužel, současný školský systém není tomu zdaleka tak nakloněný jako v jiných zemích, proto zařazují dramaticko-výchovné aktivity a hry do výuky jako formu opakování, proměnu činnosti. Ale stále v mých hodinách převládá frontální výuka.

V odvedených lekcích bych po realizaci změnil několik bodů.

Prvně bych vynechal poměrně rozsáhlou práci s Orffovými nástroji. V tomto věku děti oceňují silný zvuk těchto nástrojů, nevnímají je ale jako nástroje pro realizaci hudby a vyjádření pocitů. Pokud bych tuto činnost nevynechal, rozhodně bych realizoval alespoň dvě lekce, které by byly zaměřeny pouze na Orffovy nástroje. To by ale nebylo v mých silách jako učitele anglického jazyka a dramatické výchovy - v tomto případě mají velkou výhodu prvostupňoví třídní učitelé, kteří se mohou zaměřit na téma (a jeho aspekty) ve více vyučovacích předmětech.

Druhý bod, který bych změnil, by bylo konkrétní zadání replik v etudách při pokračování příběhu. Toto zadání děti svázalo a místo tvořivosti přišla jakási forma nápodoby, sehrání, bez vlastní iniciativy. Myslím si, že jsem se chtěl držet předlohy tak, aby byl příběh naplněn, ale úplně zbytečně. Text jsem vybíral tematicky k učivu a tématu a i ten mě mnohdy zavedl „do úzkých“. Příště by bylo dobré vytvořit pouze herní celky, které by nebyly vázány příběhem. Důraz by zde byl právě na opakování slovní, vyjádření sebe sama, převedení znalostí jazyka do jejich konkrétních situací.

Vytvořil jsem i několik lekcí dramatické výchovy v cizím jazyce s o rok staršími dětmi (5. třída). Zde už je práce poměrně úspěšnější - v březnu už znají minulý čas - jeho tvoření u sloves CAN, HAVE, BE a znají několik pravidelných sloves v minulosti (PLAY, ASK, HELP, CLOSE, ...). Zde už je práce daleko zajímavější a plynulejší - opět jsem ale vytvořil lekci, která byla spíše shrnovací, opakuje, nikoli výkladová.

Všechny lekce projektu proběhly bez sebemenšího problému. Práce dramatickými metodami jim byla velmi příjemná, podařilo se osvojit si a zopakovat slovíčka z těchto témat. Méně si osvojily gramatické jevy, které si osvojily až postupným opakováním frontální výukou. Velmi pozitivně vnímám zapojení a radost všech žáků. Hlavně těch, kteří anglický jazyk v oblíbě příliš nemají nebo jejich výsledky nejsou nejlepší.

Důležitá byla i proměna vztahu mezi mnou a dětmi. Tímto způsobem výuky se mi více otevřely a jsme si nyní bližší, než jsme byli předtím. Důležité bylo vytvoření dobrého klimatu a hlavně, posílení dobrých vztahů ve skupině.

Zapojení her a metod dramatické výchovy děti vyžadují neustále v dalších hodinách. Hodiny i po projektu je baví a zlepšily se jim i studijní výsledky. Zároveň chápou, že nelze tímto způsobem vést všechny hodiny a pořád.

Výuka neprobíhala pouze v anglickém jazyce, řada věcí musela být vyřčena česky. Proto jsem zvolil projev tak, že se situace, zadání, popis nejprve řekl v angličtině a následně jsem hned projev přeložil do češtiny.

Text a příběh je v těchto lekcích důležitý jako spojující prvek, který nám dodává leitmotiv lekcí. Samozřejmě by se dalo pracovat úplně s jiným příběhem, nebo by se příběhem dali účastníci pouze motivovat pro práci a následně s příběhem vůbec nepracovat. Pohádku vnímám jako dobrou formu textu pro tuto věkovou skupinu.